

ปัญหาทางกฎหมายในการดักฟังการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

ร.ต.อ. หญิง จุฬาลักษณ์ เผ่ากันทะ*
ศาสตราจารย์ ดร. ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการดักฟังการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัตวา¹ ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 ที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานกระทำการดักฟังการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน ทั้งเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินการให้เหมาะสม เท่าทันกับอาชญากรรมให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งหลักการดักฟัง

* นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

** ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

¹ มาตรา 14 จัตวา บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสารสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เจ้าพนักงานซึ่งได้รับอนุมัติจากเลขาธิการเป็นหนังสือ จะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้เจ้าพนักงานได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา พิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็น ดังต่อไปนี้

- (1) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- (2) มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

- (3) ไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้

การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อเจ้าพนักงานได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ

บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มาตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาและใช้ประโยชน์ในการสืบสวนและใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีเท่านั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”.

การกระทำความผิดนี้ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในประเทศประชาธิปไตยหลาย ๆ ประเทศ เนื่องจากเป็นมาตรการที่จำเป็นต่อการที่จะได้ข้อมูล ข่าวสาร หรือข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์ความผิด และนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ สืบเนื่องมาจากการใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้นไม่เพียงพอจากการศึกษาพบว่า การที่เจ้าพนักงานกระทำการดักฟังการกระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ ให้อำนาจไว้ และมีการออกระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการในการดักฟังการกระทำความผิด เพื่อให้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้น้อยที่สุดก็ตาม แต่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ ยังคงมีปัญหาในการนำมาใช้บังคับ เนื่องจากการใช้อำนาจตามกฎหมายไปบังคับและก้าวล่วงไปกระทบในแดนแห่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งโดยปกติแล้วการกระทำดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงรัฐธรรมนูญที่บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพเทียบเคียงไปพร้อมกันด้วย มิใช่ว่ารัฐจะอ้างแต่ว่ามีกฎหมายให้อำนาจและใช้อำนาจโดยไม่คำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเลย มิฉะนั้นแล้วก็จะเป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั่นเอง ดังนั้น ในการตีความและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการดักฟังการกระทำความผิด มีความจำเป็นต้องตีความและบังคับใช้ให้สอดคล้องกันกับหลักของรัฐธรรมนูญ รวมถึงสอดคล้องกับหลักการของต่างประเทศในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

ดังนั้น จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รวมถึงสอดคล้องหลักการดักฟังการกระทำความผิดของต่างประเทศ ทั้งนี้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกินสมควร และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

1. บทนำ

ปัจจุบันปัญหาเสพติดถือเป็นภัยร้ายแรง มีการพัฒนารูปแบบการดำเนินการไปมาก มีความสลับซับซ้อน จนยากแก่การสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง มีการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการติดต่อสื่อสารเพื่อประกอบอาชญากรรม² อันส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านความมั่นคงของชาติ เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นที่รัฐจะต้องเข้ามาดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับปัญหาเสพติดดังกล่าว โดยนำวิธีการดักฟังการกระทำความผิดมาใช้ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน เพิ่ม

² การดักฟังทางโทรศัพท์โดยเจ้าพนักงาน (น. 1), โดย กิตติมา ประคุณคดี, 2533, วิทยานพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศักยภาพในการดำเนินการได้เหมาะสมหรือเท่าทันกับอาชญากรรมให้มากยิ่งขึ้น ให้อำนาจเจ้าพนักงานในการปฏิบัติการตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติมาตรา 14 จัตวา โดยให้อำนาจเจ้าพนักงานในการที่จะดักฟังการกระทำความผิดในคดียาเสพติด แต่การให้อำนาจเจ้าพนักงานมากขึ้นก็มีผลกระทบต่อประชาชนในด้านสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้แก่ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตร่างกายในเคหสถาน ความเป็นส่วนตัวในทรัพย์สิน ในกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นความจำเป็น ที่ภาครัฐต้องกระทำดังกล่าว เพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดให้เบาบางลงหรือหมดสิ้นไป

การให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการดักฟังการกระทำความผิดเพื่อป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนี้ เป็นมาตรการที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เนื่องมาจากการบังคับใช้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อคดียาเสพติดนั้นไม่เพียงพอเหมือนเช่นการดำเนินคดีความผิดอาญาโดยทั่วไป เนื่องจากรูปแบบของการประกอบอาชญากรรมได้พัฒนาไปมาก มีการประกอบอาชญากรรมในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม (Organized Crime) ที่มีรูปแบบขององค์กร ขอบข่ายการทำงานที่สลับซับซ้อน กระทำการเป็นความลับ จนยากแก่การที่จะสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง และนำตัวผู้กระทำความผิดฟ้องลงโทษได้ ซึ่งลักษณะของคดียาเสพติดนั้นต่างไปจากคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ ประการแรก เป็นอาชญากรรมที่มีบุคคลหลายคนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือเป็นขบวนการโดยบุคคลผู้อยู่เบื้องหลังที่แท้จริงมักจะเข้าสู่กระบวนการบังคับใช้กฎหมายได้ยาก มีการตัดตอน ส่วนที่จับกุมได้ก็เป็นเพียงรายย่อยเท่านั้น ประการที่สอง คดียาเสพติดเป็นอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูง มักเป็นมูลเหตุให้เกิดการกระทำความผิดในลักษณะตัวตายตัวแทนขึ้นมา ประการที่สาม อาชญากรรมยาเสพติดเป็นส่วนหนึ่งของอาชญากรรมข้ามชาติด้วย ผู้กระทำความผิดมักจะหาทางผันแปรสภาพทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ถูกต้องให้พ้นจากการถูกจับกุม และประการสุดท้าย คดียาเสพติดเป็นคดีที่ปราศจากผู้เสียหายบุคคลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ผู้เสพ ผู้ซื้อหรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด เป็นผู้กระทำความผิดทั้งสิ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นอกจากมีบทบัญญัติของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน (Due Process) แล้ว ยังได้บัญญัติกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าพนักงานหรือองค์กรของรัฐ ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน อันเป็นบทบัญญัติที่มุ่งถึงประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม (Crime Control) ให้สามารถดำเนินการตามกฎหมายในกรณีจำเป็น³ เช่น ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ

³ โครงการวิจัย เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กับผลกระทบต่อด้านกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (น. 3), โดย จิรวิทย์ ลิขิตพันธ์, 2552, ทุณการสนับสนุนการวิจัยของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

ของบุคคลในบางเรื่อง ดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา 29⁴ แต่บทบัญญัติมาตรานี้ บัญญัติขึ้นเพื่อจำกัด มิให้องค์กรนิติบัญญัติ รวมถึงองค์กรอื่นที่ได้มอบอำนาจจากองค์กรนิติบัญญัติ ตรากฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับอื่นใดอันมีผลล่วงเข้าไปกระทบสิทธิของประชาชนในแดนแห่งสิทธิและเสรีภาพโดย อำนวยใจ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองปัจเจกชนให้พ้นจากอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจ รัฐ เป็นบทบัญญัติที่เรียกร้ององค์กรที่มีอำนาจตรากฎหมายที่มีผลจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ บุคคลให้ต้องเคลื่อนไหวอยู่ภายในกรอบที่รัฐธรรมนูญกำหนดขึ้น

2. สิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญกับการดักฟังการกระทำ ความผิด

สิทธิและเสรีภาพของประชาชน เริ่มมีการเรียกร้องให้รับรองคุ้มครองมาตั้งแต่สมัย อดีต และมีการพัฒนาแนวคิดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ในแต่ละประเทศรวมถึงประเทศไทย บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญได้มีการรับรอง คุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ ด้วยเหตุนี้ ในการตรากฎหมายต่าง ๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงว่ากฎหมายดังกล่าวจะไปกระทบถึงสิทธิและ เสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญได้รับรอง คุ้มครองไว้หรือไม่

2.1 สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนที่มีการรับรองคุ้มครองในรัฐธรรมนูญ

สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองไว้ให้แก่ประชาชนนั้น ถือกันว่าเป็น คุณค่าสูงสุดซึ่งองค์กรต่าง ๆ ของรัฐทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจนิติบัญญัติ องค์กร ผู้ใช้อำนาจบริหาร หรือองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการก็ตาม จะต้องเคารพและให้ความคุ้มครอง บรรดา บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่รับรองสิทธิและเสรีภาพจึงมิได้มีฐานะแต่เพียง “คำประกาศ” อุดมการณ์ของรัฐเท่านั้น หากแต่มีฐานะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับโดยตรง (Self

⁴ มาตรา 29 บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณี หนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรา กฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายด้วยโดยอนุโลม”.

-executing) แก่องค์กรของรัฐเหล่านั้น⁵ อาจกล่าวได้ว่า สิทธิและเสรีภาพเป็นสิ่งที่มาพร้อมกับธรรมชาติของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ หรือเป็นสิทธิโดยธรรมชาตินั่นเอง⁶

สิทธิ (Rights) และเสรีภาพ (Liberty) เป็นคำที่ปรากฏคู่กันอยู่เสมอ และดูจะมีความผูกพันซึ่งกันและกันในการกล่าวถึงคำใดคำหนึ่ง จนมีการกล่าวรวมกันและนำไปใช้ปะปนกัน แนวคิดในทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเรื่องกฎหมายธรรมชาติและสิทธิธรรมชาติ ซึ่งความมุ่งหมายที่แท้จริงที่ได้มีการเสนอความคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติขึ้นมา ก็เพื่อจำกัดอำนาจของรัฐ⁷ กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนเกิดมามีความเท่าเทียมกัน มีสิทธิบางประการที่ติดตัวตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย ได้แก่ สิทธิในชีวิต เสรีภาพซึ่งในร่างกาย สิทธิในทรัพย์สินและความเสมอภาค⁸ ทั้งนี้ สิทธิและเสรีภาพได้มีการพัฒนาตั้งแต่สมัยกรีกและสมัยโรมันมาจนถึงสมัยปัจจุบันเป็นลำดับ

2.2 หลักประกันประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรม และการจำกัดสิทธิเสรีภาพ

การที่รัฐตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดออกมาบังคับใช้ สร้างมาตรการและกลไกทางกฎหมาย ตลอดทั้งจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมารับผิดชอบบริหารจัดการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง รวมถึงให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานของรัฐในการที่จะใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อขจัดปัญหา ยาเสพติดให้หมดสิ้นไปในการดำเนินการของเจ้าพนักงานนั้น ไม่สามารถที่จะกระทำการใด ๆ ได้โดยพลการ ต้องมีบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องนั้น ๆ ว่ากำหนดกรอบอำนาจและแนวทางไว้

การตรากฎหมายเพื่อจำกัดสิทธิและเสรีภาพ จะกระทำได้แต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ต้องอยู่ในขอบเขตของเงื่อนไข

⁵ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ (ศึกษารูปแบบการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้ไว้เหมาะสม) (น. 9), โดย วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, 2538, กรุงเทพฯ : วิทยุชน. ลิขสิทธิ์ 2538 โดยสำนักพิมพ์วิทยุชน. พิมพ์ครั้งที่ 1.

⁶ การคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญโดยศาลรัฐธรรมนูญ (น. 6), โดย เฉลิมพงศ์ เอกเผ่าพันธุ์, 2548, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁷ กระบวนการของฝ่ายตุลาการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่ถูกละเมิดโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ศึกษาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 มาตรา 264 กรณีศาลเห็นเอง (น. 11), โดย จริยา อัครวิทย์, 2550, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

⁸ ปัญหาการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (น. 9), โดย เจตนา เหมมุน, 2556, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เฉพาะ และอยู่ในหลักของความได้สัดส่วนหรือหลักความพอสมควรแก่เหตุด้วย⁹ เมื่อรัฐออกกฎหมายมาเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอันไปกระทบสิทธิ และเสรีภาพของประชาชนแล้ว รัฐก็ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเพื่อที่จะไม่ให้ถูกกระทบสิทธิหรือได้รับผลกระทบจากการกระทำนั้นน้อยที่สุด

รัฐที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และประชาชนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการดำเนินชีวิตอย่างเสรี เว้นแต่บางกรณีบางเรื่องเท่านั้นที่ไม่สามารถจะทำได้ ซึ่งเรื่องที่ทำไม่ได้หรือห้ามนั้นถือเป็นข้อยกเว้นของระบอบการปกครองนี้ และการที่รัฐจะจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญรับรองคุ้มครองไว้ ต้องมีกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น อันเป็นไปตามหลักนิติรัฐ

2.3 คติยาเสพติด และการดักฟังการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519

ปัญหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในประเทศไทยมีการขยายตัวและมีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอันมีสาเหตุที่สำคัญหลายประการ ซึ่งอาจจำแนกเป็นปัจจัยนอกประเทศและปัจจัยภายในประเทศ เพื่อเป็นการป้องกันความสงบเรียบร้อยของสังคมและปราบปรามอาชญากรรมที่ยกระดับจากการกระทำความผิดรูปแบบปกติเป็นกระบวนการที่เรียกว่าองค์กรอาชญากรรมหรือก้าวไปจนถึงระดับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ¹⁰ หลายประเทศจึงได้มีการพัฒนากฎหมายให้เจ้าพนักงานของรัฐสามารถใช้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนหาข้อมูลผู้กระทำความผิด โดยวิธีการการลอบฟังหรือดักจับข้อมูลการสนทนาระหว่างผู้กระทำความผิด เทคนิควิธีการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษที่ใช้ในการสืบสวนจับกุมนักค้ารายสำคัญเหล่านี้ ที่จำเป็นต้องนำใช้ ได้แก่ การดักฟังการส่งมอบยาเสพติดภายใต้การควบคุม (Control Delivery)¹¹

การดักฟังการกระทำความผิด เป็นการดักฟังการสื่อสารทางโทรศัพท์ที่บุคคลอื่นสื่อสารถึงกันโดยมิได้รับความยินยอมจากคู่สนทนานั้น ซึ่งการดักฟังไม่จำเป็นต้องดักฟังเฉพาะโทรศัพท์เท่านั้น เป็นการดำเนินการเพื่อให้ล่วงรู้ข้อมูลของบุคคลโดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ได้ข้อมูลข่าวสารอันอาจไปกระทบสิทธิ เสรีภาพของประชาชน แต่ก็ได้กระทำไปเพื่อป้องกันอาชญากรรมร้ายแรงที่เกิดขึ้นภายในประเทศพัฒนา การใช้อำนาจดักฟังการกระทำความผิด

⁹ เจื้อนไชการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน : “มาตรฐาน” ในการควบคุมการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย, โดย วรเจตน์ ภาคีรัตน์, <http://www.lawwebservice.com/lawsearch/AchamVorachet03.pdf>.

¹⁰ การดักฟังทางโทรศัพท์ในคดียาเสพติด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 36 (น. 1), โดย พิทยา จินาวัฒน์, 2552, เอกสารวิชาการการอบรมหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ 13.

¹¹ แหล่งเดิม (น. 2).

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯ มีที่มาจากกรณีที่กระบวนการยุติธรรมของหลายประเทศที่ต่างต้องการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดที่จะเกิดหรือเกิดขึ้นแล้วในประเทศของตนในทุกวิถีทางเพื่อธำรงไว้ซึ่งความสงบสุข ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องบัญญัติกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ติดต่อถึงกันได้ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกล่วงละเมิดจนเกินขอบเขตด้วย

3. การดักฟังการกระทำความผิดตามกฎหมายต่างประเทศ

การดักฟังการกระทำความผิดเป็นมาตรการที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในประเทศประชาธิปไตยหลายประเทศ เนื่องจากเป็นมาตรการที่จำเป็นต่อการที่จะได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารหรือข้อเท็จจริง เพื่อพิสูจน์ความผิดและเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

3.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา¹² มีกฎหมายที่บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานของรัฐทำการดักฟังทางโทรศัพท์เพื่อประโยชน์ในการป้องกัน และสืบหาอาชญากรรมที่ร้ายแรงบางประเภทได้ กฎหมายดังกล่าวคือ The Omnibus Crime Control and Safe Streets Act of 1968 โดยกฎหมายฉบับนี้ให้อำนาจศาลในการอนุญาตให้เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายแห่งรัฐและมลรัฐดักฟังทางโทรศัพท์เพื่อประโยชน์ในการสืบคดีอาญาร้ายแรงบางประเภทได้ และวางหลักเกณฑ์ในการให้อำนาจเจ้าพนักงานในการใช้วิธีดักฟังทางโทรศัพท์ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ร้ายแรงบางประเภท ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล (Privacy of individuals) จากการถูกลอบดักฟังการสื่อสาร

3.2 ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน รัฐธรรมนูญแห่งสหพันธ์ (Grundgesetz) บัญญัติหลักประกันในเรื่องสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในเรื่องความลับในการสื่อสารไว้ในมาตรา 10 ว่าการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย¹³ ในกรณีที่มีการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานกระทำเพื่อคุ้มครองระเบียบพื้นฐานในการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตยและความมั่นคงของสหพันธ์และมลรัฐแล้ว ย่อมตรากฎหมายมาจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับความลับในการสื่อสารทางจดหมาย ไปรษณีย์ และการสื่อสารทางไกลได้ สหพันธ์รัฐจึงได้ตรากฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิเสรีภาพในเรื่องความลับในการสื่อสารทาง

¹² รายงานการศึกษาวิจัยแนวทางในการร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดักฟังทางโทรศัพท์และการปรับปรุงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (น. 71), โดย กมลชัย รัตนสวางค์ และ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, 2540, กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

¹³ การตรวจสอบและถ่วงดุลการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 (น. 43), โดยธนชัย นักสอน, 2552, วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

จดหมาย ไปรษณีย์ และการสื่อสารทางไกล ที่เรียกว่า Gesetz zu Beschraenkung des Brief, Post – und Femmeldegeheimnisses vom 13 August 1968 Aenderung 27.5.1992 หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสหพันธ์ มาตรา 10 (Gesetz zu Artikle 10 Grundgesetz (G 10))¹⁴ ดังนั้น นอกจากอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (Strafprozessordnung)¹⁵ แล้ว ในการดำเนินคดีอาญาพนักงานสอบสวนก็อาจใช้มาตรการดักฟังทางโทรศัพท์ที่ผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยติดต่อกับผู้อื่นได้โดยอาศัยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญมีเจตนารมณ์ในการจำกัดสิทธิเสรีภาพในเรื่องการดักฟังทางโทรศัพท์เพื่อป้องกันอันตรายที่จะกระทบกระเทือนต่อระเบียบพื้นฐานในการปกครองระบอบเสรีประชาธิปไตย

3.3 สาธารณรัฐฝรั่งเศส¹⁶ มีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการดักฟังทางโทรศัพท์ คือ รัฐบัญญัติ 91 – 646 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 1991 ในบรรพที่ 2 ว่าด้วยการดักฟังการสื่อสารถึงกันทางโทรคมนาคมเพื่อรักษาความมั่นคง ให้อำนาจฝ่ายบริหารทำการดักฟังการติดต่อสื่อสารถึงกันทางโทรคมนาคมเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ

4. วิเคราะห์ปัญหาการดักฟังการกระทำความผิดเฉพาะกรณีความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พุทธศักราช 2519

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการดักฟังการกระทำความผิด

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 กำหนดเจ้าพนักงานของรัฐผู้มีอำนาจในการยื่นคำขอให้มีการดักฟังการกระทำความผิด ได้แก่ “เจ้าพนักงาน”¹⁷ ที่เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น ซึ่งอำนาจในการยื่นคำขอก็จะไปรวมตัวอยู่ที่เจ้าพนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นเหตุให้การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานของรัฐเกิดความล่าช้า ส่งผลให้ก็ผู้กระทำความผิดรู้ตัว แล้วหลบหนี หรือทำลายพยานหลักฐานทิ้ง จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯ ให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจในการยื่นคำขอให้มีการดักฟังการกระทำความผิด

¹⁴ รายงานการศึกษาวิจัยแนวทางในการยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดักฟังทางโทรศัพท์และการปรับปรุงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง. เล่มเดิม (น. 95)

¹⁵ การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการดักฟังทางโทรศัพท์ (น. 109), โดย สุชาติ ตระกูลเกษม, 2543, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

¹⁶ แหล่งเดิม (น. 86).

¹⁷ มาตรา 4 บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเลขาธิการแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้”.

4.2 ปัญหาในทางรูปแบบและเนื้อหาของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ที่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดมาตรการและให้อำนาจรัฐดำเนินการป้องกันและปราบปรามให้ได้ผลโดยเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาเห็นได้ว่า มาตรา 14 จัตวา และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 ที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯ ออกโดยถูกต้องและชอบตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกและมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แทน กรณีจึงมีปัญหาค่าขอการอนุมัติ หลังการอนุญาตในชั้นศาลไม่เป็นไปตามหลักความพอสมควรแก่เหตุ

1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 มิได้กำหนดไว้ว่า หากคำขอมิให้มีการดักฟังการกระทำความผิดกำหนดรายละเอียดไม่ครบถ้วนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 14 จัตวาจะเกิดผลอย่างไร อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาจะดำเนินการอย่างไร ไม่ว่าจะสั่งให้แก้ไขคำขอหรือสั่งไม่รับคำขอ รวมถึงผลของการไม่รับคำขอว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร หรือเป็นที่สุด เป็นต้น จึงเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความชัดเจนขึ้น

2) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 มิได้กำหนดให้การคุ้มครอง การล่วงละเมิดของเจ้าพนักงานภายหลังที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญามีคำสั่งให้ดักฟังทางโทรศัพท์ อันไปเป็นตามที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 81 (2)¹⁸ บัญญัติไว้ จึงเห็นควรเพิ่มเติมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้มีการล่วงละเมิดจากการดักฟังการกระทำความผิด

3) กรณีคำขอการอนุมัติ หลังการอนุญาตในชั้นศาลไม่เป็นไปตามหลักความพอสมควรแก่เหตุ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 ก็มีได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะให้มีผลอย่างไร คงมีเพียงแต่ผลของศาลที่อนุญาตแล้วต่อไปเช่นไรเท่านั้น จึงเห็นควรเพิ่มเติมหลักความพอสมควรแก่เหตุให้มีการแก้ไขเยียวยาในส่วนนี้

¹⁸ มาตรา 81 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรมดังต่อไปนี้(2) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและโดยบุคคลอื่น และต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน”.

4.3 ปัญหากระบวนการในการอนุญาตให้มีการดักฟังการกระทำความผิดในกรณีฉุกเฉิน
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 มาตรา 14 จัตวา มิได้นำหลักการอนุญาตให้มีการดักฟังการกระทำความผิดในกรณีฉุกเฉินของต่างประเทศมาบังคับใช้กับการดักฟังการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องของต่างประเทศ เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลักโดยการกำหนดหลักการดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯ อันน่าจะเกิดประโยชน์ต่อทางราชการอย่างสูง

4.4 ปัญหาเกี่ยวกับการรักษาความลับข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดักฟังทางโทรศัพท์
การรักษาความลับของข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดักฟังการกระทำความผิดยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นปัญหาที่สมควรหามาตรการที่รอบคอบรัดกุมกว่าที่เป็นอยู่ในการเก็บรักษาความลับมิให้เปิดเผยโดยง่าย และกำหนดมาตรการในการติดตามรักษาความลับดังกล่าวและผู้รับผิดชอบเพิ่มขึ้นในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 และกรณีมีเจ้าพนักงานจงใจหรือเจตนาเปิดเผยความลับของข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดักฟังการกระทำความผิดนั้น ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานที่เปิดเผยความลับ จะมีมาตรการใดในการลงโทษเอาผิดแก่เจ้าพนักงานที่เปิดเผยความลับดังกล่าว จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ฯ เพื่อให้ข่าวสารที่ได้มาจากการดักฟังการกระทำความผิดได้รับการคุ้มครอง

4.5 ปัญหาเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังทางโทรศัพท์ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ปัญหาว่าพยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังการกระทำความผิดเป็นพยานหลักฐานประเภทใด และการใช้ข้อมูลข่าวสารจากการดักฟังทางโทรศัพท์ดังกล่าวนำมาเป็นพยานหลักฐานตามข้อ 18¹⁹ และข้อ 19²⁰ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 อยู่ในหลักเกณฑ์และต้องใช้

¹⁹ ข้อ 18 การใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีให้ใช้เฉพาะการสืบสวนหรือการใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดียาเสพติดกับบุคคล ช่างงานหรือองค์กรอาชญากรรมยาเสพติดที่ได้จากการเข้าถึงข้อมูล

²⁰ ข้อ 19 การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์ตามหมวดนี้ให้ถือปฏิบัติดังนี้

(1) เพื่อการสืบสวนให้ใช้จากรายงานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ของบุคคล ช่างงานหรือองค์กรอาชญากรรมยาเสพติด

(2) เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีให้เป็นไปตามคำสั่ง

ประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ

5. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ หลักความพอสมควรแก่เหตุ รวมถึงการดักฟังการกระทำความผิดของต่างประเทศแล้ว ทำให้ผู้เขียนได้ค้นพบแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังที่กล่าว ดังนี้

1. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 โดยให้เพิ่มข้อความว่า “อำนาจอนุมัติของเลขาธิการให้เป็นของผู้บังคับการตำรวจประจำจังหวัด และอำนาจในการอนุญาตของอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาให้เป็นของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด โดยอนุโลม” ก็จะสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้มีการแบ่งหรือกระจายอำนาจอนุมัติและอำนาจอนุญาตไปสู่ภูมิภาคก็จะทำให้การดักฟังทางโทรศัพท์ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 โดยให้เพิ่มข้อความว่า “หากคำขอของเจ้าพนักงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว ห้ามมิให้เลขาธิการมีคำสั่งอนุมัติ แต่ถ้าปรากฏในภายหลังห้ามมิให้เลขาธิการขออนุญาตต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา หากปรากฏภายหลังจากที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญามีคำสั่งอนุญาต และให้เจ้าพนักงานรับรายงานต่อเลขาธิการโดยเร็ว เพื่อเสนอต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญามีคำสั่งให้มีคำสั่งตามสมควร”

3. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 14 จัตวา แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 โดยให้เพิ่มข้อความว่า “ในกรณีฉุกเฉิน หรือกรณีที่ไม่อาจขออนุมัติจากเลขาธิการได้ทัน หรือไม่อาจขออนุญาตจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาได้ทัน ให้เจ้าพนักงานสามารถทำการดักฟังการกระทำความผิดได้ก่อน แต่ต้องรายงานในภายหลังพร้อมกับการยื่นขออนุมัติจากเลขาธิการหรือขออนุญาตจากอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาในภายหลัง” ก็จะสอดคล้องกับหลักกฎหมายของต่างประเทศ

4. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 ว่า “พยานหลักฐานที่ได้มาจากการดักฟังการกระทำความผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น เป็นพยานเอกสารศาลใช้ดุลพินิจประกอบพยานหลักฐานอื่นเพื่อลงโทษจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้”

5. สมควรแก้ไขเพิ่มเติมวิธีการในระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ว่าด้วยการได้มา การใช้ประโยชน์และการเก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2545 ว่า “ให้มีเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารอย่างเข้มงวด” “หากมีเจ้าพนักงานจงใจหรือมีเจตนาที่จะ

เปิดเผยความลับของข้อมูลข่าวสารที่ได้มาจากการดักฟังทางโทรศัพท์ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะต้องรับผิดชอบ
เป็นการส่วนตัว ทั้งโทษทางวินัย ทางแพ่ง ทางอาญา แล้วแต่กรณี”

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2552). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ* (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2538). *สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ (ศึกษารูปแบบการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญให้ไว้อย่างเหมาะสม)* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.

วิทยานิพนธ์

- กิตติมา ประคุณคดี. (2533). *การดักฟังโทรศัพท์โดยเจ้าพนักงาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมพงศ์ เอกเผ่าพันธุ์. (2548). *การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญโดยศาลรัฐธรรมนูญ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนชัย นักสอน. (2552). *การตรวจสอบและถ่วงดุลการดักฟังทางโทรศัพท์และการได้มาซึ่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาติ ตรีกุลเกษมสุข. (2543). *การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลจากการดักฟังทางโทรศัพท์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

เอกสารอื่น ๆ

- กมลชัย รัตนสกาวงศ์ และวรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2540). *เรื่องแนวทางในการยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดักฟังทางโทรศัพท์และการปรับปรุงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง.* (รายงานผลการวิจัย) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

จิรุณี ลิปิพันธ์. (2552). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กับผลกระทบด้านกฎหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด. (รายงานผลการวิจัย) สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. เจื่อนไขการตรากฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน : “มาตรการ” ในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย. สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2556, จาก www.lawwebservice.com/lawsearch/AchamVorachet03.pdf.